

BIULETYN

informacyjny

**PROGRAM WYBORCZY
FJN KSIĘGĄ Z KTÓ-
REJ PTTK - owcy
CZERPAĆ BĘDĄ WIE-
DZĘ DLA WSPÓLCZE-
SNEGO UJMOWANIA
KRAJOZNAWSTWA
I TURYSTYKI**

(Apel do członków i działaczy
PTTK - na str. 3)

**ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK Nr 123
M A J 1969**

25 - LECIE PRL - WIELKA SZANSA DLA PRZEWODNICTWA TURYSTYCZNEGO

DO truizmów zaliczamy już dzisiaj stwierdzenie, że Jubileusz Polski Ludowej jest szczególną okazją do popularyzowania w społeczeństwie polskim wielkiego ogólnonarodowego dorobku osiągniętego w ciągu 25 lat we wszystkich dziedzinach życia naszego kraju.

Popularyzacja ta następuje pod różnymi formami i dotyczy wszystkich środowisk społecznych oraz zawodowych. Jest ona niezwykle aktualna w dziedzinie krajoznawstwa i turystyki. Jej spełnieniu podporządkowany został program działania całego społecznego ruchu krajoznawczo-turystycznego. Wyraża się on jednak szczególnie dobitnie w organizacji ogólnopolskiego konkursu krajoznawczo-turystycznego „Szlakami Polski Ludowej”. Cały program naszego Towarzystwa, imprezy i wycieczki, odczyty i wystawy, a także i inne formy pracy dają turystom możliwości ujrzenia i poznania Ludowej Ojczyzny w całej krasie jej 25-letnich osiągnięć.

Przewodnicy turystyczni, zorganizowani w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym, mają w roku jubileuszowym naszej Ojczyzny bardzo ważne pole do działania.

Oni to przecież w sposób najbardziej bezpośredni, poglądowy ukazują najnowszą historię socjalistycznej Polski, tłumaczą zmiany, które się w nas dokonały, odpowiednio je interpretując. A czynią to wobec milionów uczestników różnorodnych wycieczek, starszych i młodzieży, mieszkańców miast i wsi, turystów krajowych i cudzoziemców.

Dla nich Polska, od gór do Bałtyku, od Bugu do Odry, jest wielkim laboratorium wyposażonym przez naturę i dzieła ludzkich rąk oraz umysłów w autentyczne pomoce naukowe pozwalające objaśnić bieg historii i dzień dzisiejszy kraju rodzinnego.

Nie ma w tym sformułowaniu ani słowa przesady, bowiem pracę ponad ośmiu tysięcznej kadry przewodników możemy mierzyć blisko z pozycji 5 i pół miliona ich słuchaczy — uczestników wycieczek obsługiwanych rocznie przez przewodników.

Przewodnictwo turystyczne ma obecnie wielką szansę do wygrania. Chodzi bowiem o to, by można było w maksymalnym stopniu zaspokoić potrzebę ukazania społeczeństwu współczesnej Polski. Chodzi również o to, by w pełni wykorzystać okazję jaką ku temu stwarza Jubileusz Polski Ludowej. Oznacza to wiele.

Po pierwsze — stawia wobec wszystkich przewodników wymogi wszechstronnego przygotowania zarówno co do zasobu wiadomości jak i metodyki oprowadzania wycieczek po terenie, na którym przewodnik ma swoje uprawnienia, po trasach i obiektach, związanych z najnowszą historią Polski. Ten wymóg zabezpieczenia prowadzone od roku szkolenie oraz dokonywane w różnych formach doszkalanie. Doskonałą pomocą ogólną co do sposobu interpretacji historii Polski Ludowej, naświetlania współczesnych społecznych i gospodarczych zjawisk oraz faktów stanowią uchwały V Zjazdu PZPR. Zgodnie z uchwałą Plenum Komisji Przewodnickiej ZG PTTK z listopada

1968 roku materiały V Zjazdu oraz materiały z terenowych obrad konferencji partyjnych zostały wprowadzone do szkolenia przewodników.

Tematyka 25-lecia PRL w pracy przewodnickiej, to wydobycie i przekazanie turystom, konkretnych dla danego terenu, trasy czy obiektu, faktów i zjawisk związanych z walką o wyzwolenie naszego kraju spod jarzma okupacji hitlerowskiej, z walką żołnierzy radzieckich i polskich, historią ruchu oporu i walk partyzanckich, z martyrologią narodu polskiego.

Tematyka 25-lecia, to ukazanie trudu i wyrzeczeń społeczeństwa polskiego w pierwszych latach odbudowy kraju a potem olbrzymich sukcesów w dziele budowy wielkich obiektów socjalizmu. Tematyka 25-lecia, to także przedstawienie konkretnych przykładów budownictwa socjalistycznego, w poszczególnych dziedzinach życia, w gospodarce, kulturze, nauce. Tematyka 25-lecia, to wreszcie umiejętności ukazania wizji przyszłości naszej Ojczyzny i jej poszczególnych regionów w oparciu o znajomość terenowych planów rozwoju. Jednym słowem „Wczoraj — dziś i jutro Polski Ludowej” pokazane i objaśnione w czasie każdej wycieczki.

W roku Jubileuszu PRL — 1-ego czerwca odbędą się wybory do Sejmu i rad narodowych. Uchwalony 9 kwietnia program wyborczy Frontu Jedności Narodu i podjęta przez OKFJN uchwała o obchodach 25-lecia PRL nakłada na przewodników turystycznych

szczególne obowiązki. Program wyborczy FJN i podjęte w ślad za nim terenowe programy — stanowią jakby podręcznik — umożliwiające w sposób realny, w czasie wycieczek, ukazać i objaśnić kierunki rozwoju naszego kraju, jego poszczególnych regionów, miast i osiedli. Znajomość tych programów, umiejętność powiązania nakreślonych w nich zamierzeń z terenu z trasą wycieczek, przekazanie tej wiedzy uczestnikom wycieczek to obywatelski patriotyczny obowiązek przewodnicki.

Jednocześnie jest to uaktualnienie zawsze obowiązującej zasady Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, że „tylko poznawszy swój kraj można go gorąco ukochać i owocnie dla niego pracować” — wyrażającej najpełniej ideowy, patriotyczny cel krajoznawstwa.

Po drugie — wykorzystanie jubileuszu 25-lecia PRL w pracy przewodnickiej — oznacza konieczność objęcia przez przewodników jak największej rzeszy uczestników wycieczek. W roku 1968 — 8024 przewodników posiadających 9196 uprawnień przewodnickich *) (liczba uprawnień wzrosła w ciągu 1968 roku o 11,1%) oprowadziło 117 602 wycieczki z 5 403 774 uczestnikami.

W stosunku do 1967 roku jest to wzrost o 8250 wycieczek i 557 846 uczestników.

W poszczególnych województwach, wygląda to następująco:

Wyd

Okręg	Liczba przewodn. (uprawnień)	Wycieczki z przewodnikiem		Ogółem wyc. zorganizowano i obsłużono przez PTTK	% wycieczek z przewodnikiem 3 : 5	Liczba wycieczek na 1-go przewodnika 3 : 2
		wycieczek	uczestników			
Białystok	217	1.919	85.967	2.665	72	9
Bydgoszcz	433	7.871	300.374	10.003	78	18
Gdańsk	509	2.178	87.349	3.132	70	4
Katowice	1.291	6.384	244.128	21.408	30	5
Kielce	341	5.021	233.584	9.425	53	18
Koszalin	188	1.105	52.478	1.900	56	6
Kraków	1.227	39.902	1.595.935	46.911	85	32
Lublin	270	5.395	240.761	7.911	68	20
Łódź	540	2.168	86.283	7.131	30	4
Olsztyn	227	4.984	238.838	7.756	64	22
Opole	155	1.851	72.564	4.772	39	12
Poznań	427	4.982	301.190	8.333	60	12
Rzeszów	797	7.822	378.502	7.833	100	10
Szczecin	438	4.491	277.381	7.487	60	10
Warszawa	960	11.770	660.774	14.428	81	12
Mazowsze	353	2.142	80.561	4.987	52	6
Wrocław	580	6.620	418.882	18.765	35	11
Zielona Góra	232	721	35.782	4.659	15	3
Wojsko Polskie	—	276	12.500	2.768	—	—
Razem:	9.186	117.602	5.403.774	192.392	61	12

*) Jeden przewodnik może mieć uprawnienia np. przewodnika miejskiego i terenowego itd.

Sprawę objęcia możliwie największej liczby wycieczek działalnością przewodnicką rozpatrywać można z różnych punktów widzenia.

W całości ruchu wycieczkowego organizowanego i obsługiwanego przez PTTK, który w roku 1968 objął 192 392 wycieczek i 9 155 884 uczestników, wycieczki z przewodnikiem stanowią 61%. W poszczególnych województwach kształtuje się to różnie, jak ukazuje zamieszczona wyżej tabela. Zakładając nawet pewne niedoskonałości statystyki niepokojąco mało jest wycieczek obsłużonych przez przewodników w województwie zielonogórskim, łódzkim, katowickim i wrocławskim.

Stąd mimo stosunkowo pozytywnych wyników osiągniętych przez pozostałe okręgi, w sumie blisko 75 tys. wycieczek wędrowało bez przewodnika. Napewno zubożyło to, a może nawet uniemożliwiło osiągnięcie korzyści poznawczych przez blisko 4 milionową rzeszę wycieczkowiczów.

nięcie korzyści poznawczych przez blisko 4 milionową rzeszę wycieczkowiczów.

W skali ogólnokrajowej ruchem wycieczkowym zarejestrowanym przez GKKFiT w roku 1968 objęto ok. 20 milionów uczestników wycieczek. W odniesieniu do tych liczb wskaźnik wycieczek z przewodnikiem maleje jeszcze bardziej sięgając zaledwie 25%.

W roku 1969 kadra przewodnicka uprawniona do wykonywania swych funkcji zwiększy się jedynie o ilość osób przeszkolonych w 1968 r., które aktualnie uzyskują właśnie uprawnienia. Ale dotyczy to tylko około 800 osób. Nie jest to za wiele i trzeba zrobić wszystko, aby przewodnicy mogli być w większym stopniu wykorzystywani. Jest to możliwe, gdyż jak wskazują dane z zamieszczonej tabeli nie wszyscy przewodnicy włączeni są do pracy a średnia wycie-

czek przypadających na jednego przewodnika jest stosunkowo niska.

Są więc rezerwy. Ale o ich wykorzystaniu zdecydować może powszechne przekonanie organizatorów wycieczek o potrzebie i walorach pracy przewodnika podczas każdej wycieczki, zwłaszcza, że koszt usług przewodnickich w ogólnych kosztach przeciętnej wycieczki wynosi ok. 4%. Propagandę korzyści płynących z uczestnictwa w wycieczce wykwalifikowanego i uprawnionego przewodnika podjąć powinny zdecydowanie wszystkie biura podróży, w szczególności zaś ogniwa PTTK.

Propagandę swej działalności powinni prowadzić sami przewodnicy, koła i komisje przewodnickie PTTK. Wiele środowisk przewodnickich ma w tym względzie dobre doświadczenia i rezultaty. Ranga przewodnictwa będzie wzrastać jeżeli propaganda pracy przewodnickiej zostanie połączona z akcjami i czynami społecznymi samych przewodników. Społeczne odczyty przewodników w szkołach, akcje np. „otwartych drzwi”, „Przewodnicy swojemu miastu” itp. są tego doskonałym przykładem. Jubileusz zaś 25-lecia PRL daje szczególną okazję do rozwinięcia tego typu doświadczeń i inicjatyw. Społeczne czyny, społeczne zobowiązania przewodników mają wielostronne i efektywne w skutkach wychowawczych znaczenie.

Po trzecie — zasięg, efekty działania i wyniki pracy przewodników uzależnione są także od warunków, nie tworzy im macierzysta organizacja — Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oraz zainteresowane władze państwowe. Inicjatorem stałego polepszenia tych warunków są komisje przewodnickie PTTK.

W ciągu ubiegłego roku, staraniem Komisji Przewodnickiej ZG PTTK przy poparciu Prezydium ZG PTTK zostały zrealizowane przepisy dotyczące przewodnictwa (Zarządzenie Nr 26/68 Przewodniczącego GKKFiT). Ukazały się akty normatywne wprowadzające w życie ubezpieczenie społeczne przewodników dla których wykorzystanie funkcji przewodnickich stanowi podstawowe źródło utrzymania (Rozporządze-

nie Rady Ministrów Dz. U. Nr 16 z 4.VI.68 i zarządzenia wykonawcze Przewodniczącego Komitetu Pracy i Plac oraz przewodniczącego GKKFiT zamieszczone w Monitorze Polskim Nr 42 z 10.X.1968 oraz pismo okólnie ZG PTTK normujące opłacanie składek ubezpieczeniowych przez przewodników i Oddziały PTTK).

W najbliższym czasie ukaże się nowy regulamin Funduszu Przewodnickiego. Oczekujemy na nowy cennik i tabelę wynagrodzeń za usługi przewodnickie, stwarzające korzystniejsze warunki pracy przewodników. Niebawem przekazana zostanie do poszczególnych oddziałów PTTK pierwsza partia megafonów turystycznych polskiej produkcji, które ułatwią znacznie pracę przewodnikom.

W trosce o poziom wiedzy przewodników zakończono prace nad instrukcją w sprawie zasad i form szkolenia oraz programami szkolenia dla poszczególnych rodzajów i klas przewodnickich oraz przygotowano do druku poradnik metodyczny dla przewodników. Szereg cennych inicjatyw podejmują także okręgowe komisje przewodnickie w dziedzinie materiałów szkoleniowych, zwłaszcza dotyczących współczesnej treści krajoznawstwa. Zaawansowane są prace nad zmianą sposobu wydawania i zwiększenia nakładu ogólnopolskiego pisma przewodnickiego „Gościniec”. Tym działaniom, jak też pomocy Komitetów PZPR, GKKFiT oraz wojewódzkich komitetów kultury fizycznej i turystyki powinna towarzyszyć zwiększona troska i pomoc oddziałów PTTK. Chodzi zwłaszcza o ułatwienie kołom przewodnickim korzystanie z lokali dla celów szkoleniowych i organizacyjnych.

Dobry klimat dla spraw przewodnickich, wynikający ze zrozumienia roli i rangi przewodników w ruchu turystycznym życzliwość i pomoc okazywana przewodnikom — powinny znaleźć żywy odzwierciedlenie w środowisku przewodnickim wyrażający się w pełnym zrozumieniu i realizacji szczytnej roli przewodnika turystycznego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Godne spełnianie tej roli w roku Jubileuszu PRL — jest zadaniem, którego wykonania oczekuje od przewodnickiej braci polski ruch turystyczno-krajoznawczy.

PRZED WYBORAMI DO SEJMU PRL I RAD NARODOWYCH

APEL DO CZŁONKÓW I DZIAŁACZY PTTK!

Nasz kraj stoi w przede dniem wielkiego wydarzenia — wyborów do Sejmu i rad narodowych. Jest to wydarzenie tym bardziej doniosłe, że odbywa się w okresie Jubileuszu 25-lecia Polski Ludowej. W okresie poprzedzającym wybory będziemy więc bilansować nie tylko osiągnięcia ostatniej kadencji rad i Sejmu PRL, ale także dokonania naszej socjalistycznej Ojczyzny w minionym ćwierćwieczu, osiągnięte pod kierunkiem przodującej siły narodu — Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Są to osiągnięcia wielkiej miary w każdej dziedzinie życia politycznego, społecznego, gospodarczego czy kulturalnego naszego kraju. Gdziekolwiek zwrócimy swe oczy — tam obok pięknego krajobrazu, szacownych zabytków ujrzymy kominy nowych fabryk, kopalni i hut, kombinatów chemicznych, wieżowce nowych domów, nowe szkoły, obiekty socjalne, wszędzie spotkamy się z rozkwitem kultury polskiej.

Była ostatnia kadencja Sejmu i rad dowodem wzrostu wszelkiego rodzaju inicjatyw społecznych w ramach Frontu Jedności Narodu. Nasze Towarzystwo jako oddział tego frontu ma także chlubnie zapi-

saną kartę, że wymienimy chociażby wielki ogólnopolski konkurs krajoznawczo-turystyczny „Przez X Wieków Polski”, który wyzwoili wiele inicjatyw i entuzjazmu i poważnie procentował społecznymi czynami turystycznymi.

Były te czyny, to nasze działanie we wszystkich dziedzinach pracy PTTK-owskiej ściśle powiązane z pracą rad narodowych w kierunku rozbudowy urzędów turystycznych, organizowania biur obsługi ruchu turystycznego, czy wreszcie organizacji imprez.

Nadchodząca kadencja rad stawia nowe, bardziej odpowiedzialne zadania przed wszystkimi obywatelami, organizacjami, w tym także przed Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym. Wzrastają bowiem potrzeby społeczne w zakresie turystyki i wypoczynku, dobrego zagospodarowania czasu wolnego.

Naszym więc zadaniem, członków i działaczy PTTK, będzie w bieżącej kadencji rad narodowych i Sejmu PRL praktycznie działać w kierunku rozwoju wszystkich dyscyplin turystycznych, wszystkich form działalności programowej i organizacyjnej, w kierunku rozbudowy

naszych schronisk, stanic wodnych, domów wycieczkowych, wypożyczalni sprzętu turystycznego służących wszystkim turystom i wycieczkowiczom bez względu na ich przynależność organizacyjną.

Z tą myślą w pełni popieramy Program Wyborczy Frontu Jedności Narodu, z tą myślą będziemy my — działacze i członkowie PTTK — uczestniczyć w zebraniach przedwyborczych mających na celu podsumowanie dotychczasowych osiągnięć i wytyczenie kierunków na przyszłość.

Program wyborczy uchwalony przez Ogólnopolski Komitet Frontu Jedności Narodu będzie jednocześnie dla nas otwartą księgą, z której czerpać będziemy wiedzę dla współczesnego ujmowania zagadnień krajoznawstwa i turystyki, pogładowego ujmowania wszystkich kwestii związanych ze zwiedzaniem kraju i jego socjalistycznych osiągnięć.

Wzywamy też wszystkich PTTK-owców do wszechstronnego, szerokiego rozwinięcia wszelkich inicjatyw w ślad za zobowiązaniami podjętymi z okazji 25-lecia PRL przez aktywny turystyczny Oddział PTTK kopalni „Wujek”, do poparcia czynnem turystycznym programu wyborczego, programu dalszego rozwoju naszej Ludowej Ojczyzny.

III PLENUM ZG PTTK

W WARSZAWIE obradowało III Plenum Zarządu Głównego PTTK. Jego głównym tematem było omówienie współpracy szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego z Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym i ustalenie dalszych kierunków współdziałania. W wyniku referatu wprowadzającego, wygłoszonego przez członka Prezydium ZG a jednocześnie dyrektora Departamentu Społeczno-Wychowawczego Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Jacka Węgrzynowicza, wcześniej rozesłanych członkom Plenum materiałów oraz szerokiej dyskusji podjęta została uchwała w sprawie zasad programowo-organizacyjnych działalności krajoznaw-

czo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej (Uchwałę tę oraz zasady publikujemy poniżej).

Plenum przyjęło także jednogłośnie Apel do działaczy i członków PTTK w związku z wyborami do Sejmu PRL i rad narodowych.

Następnie plenarne zebranie zajęło się omówieniem sprawozdania z działalności Towarzystwa za rok 1968, które po dyskusji zostało przyjęte oraz zatwierdzeniem zbiorczego i jednostkowego sprawozdania finansowego za rok 1968.

W dalszej części obrad przyjęte zostało, wraz z poprawkami zgłoszonymi przez członków Plenum, sprawozdanie z realizacji postulatów zgłoszonych na VII Walnym Zjeździe Delegatów PTTK.

Plenum zajęło się także odwołaniem od decyzji Prezydium rozwiązanej Komisji Turystyki Kajakowej wybranej na Krajowej Naradzie Aktywu Turystyki Kajakowej w październiku 1968 r. Narada ta odbyła się jak wiadomo niezgodnie z regulaminem Komisji i z pogwałceniem norm przyjętych w organizacji społecznej. Po wszechstronnej wnikliwej dyskusji, Plenum oddaliło odwołanie b. Komisji Turystyki Kajakowej zatwierdzając tym samym decyzję Prezydium. Plenum zaakceptowało jednocześnie termin i miejsce Krajowej Narady Aktywu Turystyki Kajakowej w Wiśle.

Na zakończenie obrad, na wniosek przewodniczącego Kapituły Odznaczeń kol. M. Arczyńskiego Plenum przyznało 82 Złote i 268 Srebrnych Odznak PTTK. Zatwierdzono także nowy regulamin Kapituły Odznaczeń.

PTTK W SZKOLE

UCHWAŁA

Plenum Zarządu Głównego PTTK w sprawie zasad programowo-organizacyjnych działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej

DOTYCHCZASOWA współpraca naszego Towarzystwa z władzami szkolnymi oparta o Uchwałę Plenum Zarządu Głównego PTTK z dnia 9 maja 1964 r. oraz Instrukcję Ministerstwa Oświaty z dnia 1.VIII.1964 r. nr WF/00/S/64 w sprawie rozwoju turystyki szkolnej określająca zasady wstępowania SKKT do PTTK przyniosła nie małe rezultaty w zakresie rozwoju szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego i zacieśnienia współpracy PTTK z tym ruchem.

Rozwijająca się dynamicznie działalność krajoznawczo-turystyczna wśród młodzieży szkolnej już na obecnym etapie wymaga stworzenia bardziej wszechstronnych podstaw organizacyjnych i warunków zabezpieczających tą działalność.

Dla stworzenia tych warunków Plenum Zarządu Głównego PTTK postanawia:

1. Zatwierdzić przedłożone „Zasady programowo-organizacyjne działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej” wraz z poprawkami Prezydium ZG PTTK uzgodnionymi z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego jako podstawę do dalszej działalności Towarzystwa i zobowiązać wszystkie jednostki organizacyjne PTTK do wprowadzenia tych zasad w życie.

2. Przesunąć problematykę młodzieży pracującej w Komisji Młodzieżowej do Komisji Kół Zakładowych, w ramach której powinna działać Rada d/s Młodzieży Pracującej obecnej Komisji Młodzieżowej, dostosowując strukturę organizacyjną Komisji Zarządu Głównego PTTK

do rosnących wciąż zadań w zakresie rozwoju turystyki i krajoznawstwa wśród młodzieży.

Zalecić Komisji Kół Zakładowych PTTK dokonanie zmian w strukturze działalności programowo-organizacyjnej i uwzględnić w niej problematykę młodzieży pracującej oraz przygotować w tej sprawie projekty odpowiednich zaleceń dla jednostek organizacyjnych PTTK.

3. Zwrócić się do Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego o wydanie odpowiednich dyrektyw podległym sobie jednostkom — zabezpieczających prawidłowość realizacji „Zasad programowo-organizacyjnych działalności krajoznawczo-turystycznej w środowisku młodzieży szkolnej”.

Plenum zwraca się do Zarządu Głównego ZMS, Zarządu Głównego ZMW, Głównej Kwatery ZHP oraz Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki o współdziałanie i pomoc w realizacji tych zasad.

Z okazji 50 rocznicy powstania Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych Plenum zatwierdza treść apelu do członków SKKT i do działaczy PTTK podkreślając, iż obchody tej rocznicy powinny stać się płaszczyzną zacieśnienia bliskiej, społecznej więzi łączącej PTTK ze szkolnym ruchem krajoznawczo-turystycznym.

Plenum uważa za konieczne zapoznanie całego aktywu Towarzystwa z przyjętym programem działania i zaleca jego omówienie na zebraniach Zarządów Okręgów i Oddziałów.

Zarządy Okręgów i Oddziałów powinny opracować własne plany realizacji powyższego programu.

Plenum Zarządu Głównego PTTK

Warszawa, dnia 16 kwietnia 1969 r.

ZASADY PROGRAMOWO - ORGANIZACYJNE DZIAŁALNOŚCI KRAJOZNAWCZO - TURYSTYCZNEJ W ŚRODOWISKU MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

I. INFORMACJA

DOTYCZĄCA AKTUALNEJ SYTUACJI W ORGANIZACJI SZKOLNEGO RUCHU KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNEGO

KRAJOZNAWSTWO i turystyka jako formy aktywnego wypoczynku po pracy i metoda oddziaływania, stają się coraz większym udziałem młodzieży pracującej i uczącej się.

Atrakcyjność tych form powoduje, że są one również skuteczną metodą oddziaływania w procesie kształtowania ideowych postaw młodzieży. Wychowawcze aspekty krajoznawstwa i turystyki szczególnie w odniesieniu do wychowania patriotycznego spowodowały, że stały się one domeną działalności nie tylko Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, ale również społeczno-politycznych organizacji młodzieżowych.

O powszechności turystyki wśród młodzieży świadczą fakt, że w 1967 r. w ogólnopolskim ruchu turystycznym organizowanym tylko przez PTTK wzięło udział ponad 6 milionów młodzieży, w tym znaczna część młodzieży uczęszczającej do szkół średnich oraz starszych klas szkół podstawowych. Stawia to przed PTTK wspólnie z organizacjami młodzieżowymi i władzami oświatowymi zadania poważnego rozwoju sieci ogniw PTTK wśród młodzieży, rozwoju atrakcyjnych form zbiorowego uprawiania turystyki przez młodzież, rozwoju kadry organizatorów, przewodników i przodowników wyspecjalizowanych w turystyce młodzieżowej, a także współudziału w zapewnieniu młodzieży szkolnej odpowiednio taniej bazy noclegowej i sprzętu turystycznego.

Konieczna więc staje się dalsza ścisła współpraca PTTK z organizacjami młodzieżowymi — ZMS, ZHP, ZSP i ZMW, Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Głównym Komitetem Kultury Fizycznej i Turystyki dla stworzenia szerokiego frontu działania na rzecz pełnego rozwoju turystyki i krajoznawstwa wśród młodzieży szkolnej.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze posiada znaczny dorobek i tradycje działalności krajoznawczej wśród młodzieży. Wywodzą się one jeszcze z okresu działań Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, które prowadziło za pośrednictwem nauczycielstwa szkół wszelkiego typu w porozumieniu z bezpośrednimi władzami szkolnymi akcję wychowawczą wśród młodzieży szkolnej w kierunku poznania Polski oraz pogłębienia przywiązania do ziemi rodzimej i dorobku kultury polskiej.

W tym celu skupiało w szeregach stowarzyszenia ok. 700 opiekunów kół krajoznawczych młodzieży szkolnej i łączyło ich w Komisji Krajoznawczej Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego PTK, której twórcą i wieloletnim przewodniczącym był znany krajoznawca i wychowawca młodzieży — Leopold Węgrzynowicz.

Po połączeniu w 1950 r. PTT i PTK powołano Komisję Młodzieżową, która kierowała pracą wśród młodzieży szkolnej, nie potrafiła ona jednak nawiązać do dobrych tradycji i po około 2-letniej działalności przestała istnieć.

W kilka lat później Ministerstwo Oświaty wznowiło działalność krajoznawczo-turystyczną w szkołach, powołując w 1956 r. Szkolne Wojewódzkie Ośrodki Krajoznawczo-Turystyczne.

W 1957 roku zostaje wydany przez Ministerstwo Oświaty okólnik nr 3/WF-4961/57, w którym podano regulamin Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych jako podstawowych komórek szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego.

Ten okólnik precyzuje również charakter kontaktu szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego z PTTK, który winien wyrażać się przez współpracę Wydziału Turystyki i Krajoznawstwa Ministerstwa Oświaty oraz Szkolnych Wojewódzkich Ośrodków Krajoznaw-

czo-Turystycznych i ich rad metodycznych z odpowiednimi jednostkami PTTK na zasadzie przedstawicielstwa w pracach rad metodycznych.

Zarząd Główny PTTK wychodząc naprzeciw turystycznemu ruchowi młodzieży wspólnie z organizacjami młodzieżowymi powołuje w 1958 r. ponownie Komisję Młodzieżową powierzając jej działanie w środowisku młodzieży pracującej, studiującej i szkolnej.

Zgodnie z przyjętym podziałem organizacyjnym Komisji Młodzieżowej ZG PTTK — kierowaniem, koordynacją i programowaniem działalności turystyczno-krajoznawczej wśród młodzieży szkolnej zajmuje się Rada d/s Młodzieży Szkolnej, w skład której wchodzi przedstawiciele rad opiekunów poszczególnych województw.

Na niższych szczeblach powstają okręgowe i oddziałowe komisje młodzieżowe, a w nich rady opiekunów SKKT.

Od tego momentu obserwuje się rozwój współpracy ogniw PTTK z władzami szkolnymi w zakresie krzewienia krajoznawstwa wśród młodzieży szkolnej, w wyniku czego komisje młodzieżowe organizują dla młodzieży szkolnej turystyczne obozy szkoleniowe, rajdy, zloty i inne formy działalności krajoznawczo-turystycznej.

Rozszerzająca się działalność krajoznawczo-turystyczna wśród młodzieży szkolnej spowodowała potrzebę ścisłego współdziałania Ministerstwa Oświaty z PTTK, co znalazło odbicie w liście ZG PTTK do Ministerstwa Oświaty z dnia 13.IV.1964 r. i liście Ministerstwa Oświaty do ZG PTTK z dnia 21 kwietnia 1964 r. oraz w uchwale Plenum ZG PTTK z dnia 9 maja 1964 r.

Uchwała stworzyła korzystne warunki dla zapewnienia SKKT rozwoju programowego i organizacyjnego oraz pomocy materialnej ze strony ogniw i bazy PTTK.

Możliwości rozwoju zapewniły wysiłki działaczy PTTK i nauczycieli — działaczy szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego oraz połączone bogate doświadczenia działaczy starszego pokolenia z aktywnością i inwencją młodzieży.

Dalszym krokiem w zbliżeniu szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego z PTTK było wydanie przez Ministerstwo Oświaty w dniu 1.VIII.1964 r. instrukcji nr WF/00/S/64 w sprawie rozwoju turystyki szkolnej, która określa zasady wstępowania SKKT do PTTK. Na koniec 1967 r. spośród 7299 SKKT — zbiorowym członkiem PTTK jest 2244. Działają także 90 rad opiekunów SKKT w oddziałach. Ważnym wydarzeniem w rozwoju szkolnego ruchu krajoznawczego wśród młodzieży szkolnej było podpisanie przez PTTK porozumienia z ZMS w 1964 r. oraz ze Związkiem Harcerstwa Polskiego w 1965 r. w sprawie współdziałania w zakresie dalszego rozwoju turystyki i krajoznawstwa wśród młodzieży.

Podstawowe znaczenie dla ukierunkowania działalności w szkolnym ruchu krajoznawczo-turystycznym posiada uchwała Komisji d/s Młodzieży KC PZPR z dnia 27.IV.1967 r., która w punkcie 4 akapit 2 formułuje, że „W rozwoju turystyki wśród młodzieży szkolnej i wiejskiej należy umacniać rolę PTTK.”

W tym celu niezbędne jest między innymi: szersze oparcie turystyki młodzieżowej o ognia PTTK, organizowanej przy współudziale organizacji młodzieżowych oraz integracja działalności szkolnych kół krajoznawczo-turystycznych z działalnością PTTK.

Nastąpiła w ten sposób dalsza konsolidacja działania dla upowszechnienia krajoznawstwa w szkole i przygotowanie odpowiednich kadr turystycznych dla potrzeb szkolnego ruchu turystycznego.

Mimo podejmowanych licznych wysiłków w organizacji szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego występują ciągle istotne mankamenty obejmujące zwłaszcza:

- nieprawidłowe programowanie wycieczek szkolnych i brak kontroli ich przebiegu;
- zbyt wąski udział młodzieży w imprezach turystycznych;
- niedostateczne zaangażowanie młodzieży w działalność krajoznawczą;
- brak szerokiej akcji popularnego szkolenia turystycznego młodzieży;
- zbyt wąski zasięg szkolenia krajoznawczo-turystycznego opiekunów SKKT;
- niedostateczne zaangażowanie PTTK w akcję obozową młodzieży szkolnej.

Jedną z istotnych przyczyn występujących mankamentów jest brak jednolitego programu działania zainteresowanych sprawą organizacji i instytucji.

II. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNEJ WŚRÓD MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

OPIERAJĄC się więc na dotychczasowym dorobku metodycznym i organizacyjnym oraz w dążeniu do zapewnienia dalszego rozwoju szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego przyjmuje się następującą podstawowe założenia działalności krajoznawczo-turystycznej wśród młodzieży szkolnej:

A. W zakresie działalności programowej

1) Za podstawę działalności krajoznawczo-turystycznej w szkole należy przyjąć system odznak turystycznych PTTK — poczynając od Młodzieżowej Odznaki Krajoznawczej do odznak turystyki kwalifikowanej włącznie.

Propagować także wśród młodzieży zdobywanie odznak okolicznościowych, jak np. „Szlakami Polski Ludowej”, „Szlakami Chwały Oręża Polskiego” i regionalnych jak np.: „Miłośnika Roztocza”, „Puszczy Kampinoskiej”, „Ziemi Kieleckiej” itp.

Stworzyć dogodniejsze warunki szerszego udziału młodzieży szkolnej w imprezach turystycznych (rajdach, spływach, zlotach itp.), organizowanych przez PTTK i organizację młodzieżową, zgodnie z zasadami ustalonymi w tym względzie z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, poprzez powszechną i bardziej szczegółową informację, udostępnienie taniego sprzętu turystycznego, zapewnienie specjalistycznej wysokowykwalifikowanej kadry turystycznej ze strony organizatorów imprez oraz bazy noclegowej.

Organizować więcej imprez o charakterze lokalnym w rodzaju konkursów turystyczno-krajoznawczych ZG ZMS i redakcji „Walki Młodych”, „Udana Niedziela”, „Z niedziel na poniedziałek”, konkursu ZG ZMW „Szlakiem wiedzy i przygód”, alertów czy rajdów ZHP „Wokół swych miast”, marszów na orientację;

2) Szerzej i lepiej organizować wycieczki dla młodzieży szkolnej, uwzględniając w ich programach oprócz poznawania historii kultury narodu polskiego również historię walk narodu polskiego o swoją wolność i niepodległość, wykorzystując m.in. dla tych celów opracowane przez PTTK turystyczne „Szlaki chwały oręża polskiego”. Zaznajamiać również młodzież z dorobkiem gospodarczym i kulturalnym Polski Ludowej, z perspektywami jej rozwoju organizując wycieczki do zakładów pracy oraz z miast na wieś i ze wsi do miast, łącząc również wypoczynek z pracą na rzecz środowiska. Rozszerzać systematycznie akcję obozów wędrownych dla młodzieży starszej, w tym także obozów badawczych, szerzej stosować harcerskie formy wycieczkowania połączone z biwakowaniem;

3) Rozwijać wśród młodzieży szkolnej takie formy pracy krajoznawczej, które pozwoliłyby jej zapoznać się z miejscowością i regionem w którym mieszka.

Popierać w tym zakresie np. ogłoszony przez PTTK i redakcję „Poznaj Swój Kraj” konkurs na monografię krajoznawczą własnej miejscowości i inne podobne akcje i konkursy.

Propagować wśród młodzieży podstawowe zasady kultury turystycznej, zachęcać do podejmowania społecznej opieki nad pomnikami przyrody, obiektami zabytkowymi i miejscami walk i martyrologii narodu polskiego.

Szerzej udostępniać młodzieży poradnie krajoznawcze istniejące przy oddziałach PTTK, skupiające wo-

kół nich najbardziej aktywną krajoznawczo młodzież dla prowadzenia dokumentacji krajoznawczej i programowania wycieczek młodzieżowych;

4) Dbać o stałe podnoszenie kwalifikacji turystycznych nauczycieli-opiekunów kół krajoznawczo-turystycznych i instruktorów harcerskich oraz młodzieży szkolnej, prowadząc systematycznie kursy i szkolenie turystyczne szerzej niż to czyni się obecnie.

Opracować i wprowadzić program szkolenia turystycznego w zakładach kształcenia nauczycieli. Otoczyć opieką słuchaczy Studiów Wyższych realizujących program krajoznawczo-turystyczny.

Opracować jednolity plan wydawnictw w zakresie metodyki i organizacji krajoznawstwa i turystyki młodzieży szkolnej, zapewniając jego systematyczną realizację;

5) Poszerzyć bazę noclegową dla młodzieży szkolnej oraz uregulować zasady korzystania przez młodzież z bazy turystycznej, która jest w posiadaniu różnych organizacji i przedsiębiorstw. Szerzej umożliwić młodzieży korzystanie z wypożyczalni sprzętu PTTK po niższych cenach. Propagować wśród młodzieży możliwość wykonywania samodzielnie sprzętu turystycznego w pracowniach i warsztatach szkolnych, dostarczając odpowiednią dokumentację.

B. W zakresie struktury organizacyjnej

1. Zasady ogólne

a) Turystykę i krajoznawstwo wśród młodzieży szkolnej rozwijają i propagują szkoły, realizując w ten sposób swe zadania wychowawcze i dydaktyczne.

b) Szkoły są organizatorami wycieczek turystyczno-krajoznawczych dla całej młodzieży szkolnej zalecanych przez programy nauczania poszczególnych przedmiotów, zwanych wycieczkami przedmiotowymi albo dydaktycznymi. Szkoły są również organizatorami wycieczek turystyczno-krajoznawczych w ramach zajęć pozalekcyjnych.

c) Celem rozwijania poszczególnych zainteresowań krajoznawstwem i turystyką wśród młodzieży szkolnej organizowane są na terenie szkół w ramach zajęć pozalekcyjnych szkolne koła krajoznawczo-turystyczne (SKKT) oraz propagowane jest krajoznawstwo i turystyka w pracy innych ogniw w ramach zajęć pozalekcyjnych jak również w młodzieżowych organizacjach ideowo-wychowawczych (ZHP, ZMS, ZMW).

d) SKKT jako ognia pozalekcyjnej pracy szkoły, pracują pod patronatem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, które jest kontynuatorem 50-letniej tradycji kół krajoznawczych młodzieży szkolnej. PTTK w porozumieniu z władzami oświatowymi stara się o:

— dostarczanie dla SKKT materiałów programowych i metodycznych;

— szkolenie opiekunów SKKT oraz organizatorów wycieczek szkolnych;

— udostępnianie młodzieży szkolnej własnej bazy turystycznej;

— organizowanie zlotów i imprez turystyczno-krajoznawczych dla młodzieży szkolnej oraz zapewnienie odpowiedniego miejsca dla młodzieży szkolnej na ogólnych imprezach PTTK;

— pozyskiwanie młodzieży szkolnej na przyszłych członków Towarzystwa.

e) Władze oświatowe popierają poczynania PTTK służące wychowaniu młodzieży szkolnej, umożliwiają kontakty działaczy Towarzystwa ze szkołami, nauczycielami i uczniami, odwołują się do fachowej pomocy ogniw Towarzystwa i przewodników przy organizowaniu masowych wycieczek szkolnych jak również wycieczek wchodzących w zakres turystyki kwalifikowanej.

f) Władze oświatowe umożliwiają SKKT oraz szkolnym ogniom młodzieżowych organizacji ideowo-wychowawczych, wstępowanie na zbiorowych członków PTTK. Warunkiem wstąpienia SKKT na zbiorowego członka Towarzystwa jest wyrażenie zgody przez kierownika (dyrektora) szkoły oraz wyznaczenie na opiekuna koła nauczyciela będącego członkiem PTTK.

g) Prócz tego władze oświatowe umożliwiają za-

kładanie w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych kół PTTK (w miejsce SKKT), do których młodzież szkolna będzie wstępowała jako uczestnicy PTTK, w myśl § 5 pkt. 2 Statutu Oddziału PTTK. Warunkiem założenia w szkole koła PTTK, prócz dopełnienia wymagań obowiązujących w PTTK, jest:

- wyrażenie zgody przez dyrektora szkoły;
- wyznaczenie na opiekuna koła nauczyciela — członka PTTK z przynajmniej 3-letnim stażem, legitymującego się posiadaniem odznak turystyki kwalifikowanej, lub będącego instruktorem krajoznawstwa albo organizatorem turystyki;
- określenie przez oddział PTTK stałych form współdziałania z kołem szkolnym PTTK;
- określenie przez oddział PTTK form pomocy rzeczowej dla koła.

2. Sposoby współdziałania pomiędzy ogniwami PTTK, a terenowymi władzami oświatowymi

a) Kuratorzy okręgów szkolnych oraz kierownicy wydziałów oświaty i kultury wyznaczają do stałych kontaktów z zarządami okręgów PTTK i zarządami oddziałów PTTK: kierowników SWOKT, kierowników SPOKT lub innych wizytatorów. Komórkami fachowymi współdziałającymi stale z odpowiednimi ogniwami PTTK są: szkolne wojewódzkie i powiatowe ośrodki krajoznawczo-turystyczne oraz te komórki bądź ci wizytatorzy kuratorów i wydziałów oświaty i kultury, którzy w przydziale swych czynności mają problemy turystyki, krajoznawstwa i wycieczki szkolne.

b) W zarządach okręgów i zarządach oddziałów PTTK za rozwój ruchu krajoznawczo-turystycznego odpowiadają komisje młodzieżowe, które mogą powoływać jako stały organ działania rady opiekunów SKKT i szkolnych kół PTTK. Rady opiekunów, podobnie jak komisje, stanowią wewnętrzne ogniwu Towarzystwa. Komisje młodzieżowe w zakresie problematyki pracy z młodzieżą szkolną współdziałają ściśle z komisjami krajoznawczymi.

c) Terenowe władze oświatowe ustalają w porozumieniu z zarządami okręgów i zarządami oddziałów PTTK tryb stałych konsultacji i współpracy w zakresie kierowania rozwojem krajoznawstwa i turystyki wśród młodzieży szkolnej oraz pracy SKKT i szkolnych kół PTTK.

Przynajmniej raz w roku powinna być dokonywana wspólna ocena tego odcinka pracy wychowawczej i przedstawiana Ministerstwu Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Zarządowi Głównemu PTTK.

III. PLAN DZIAŁANIA ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

DLA zapewnienia realizacji powyższych założeń zostaną podjęte następujące działania przez ZG PTTK, który:

1) w zakresie programowym:

- zaopatrzy szkoły w regulaminy odznak turystycznych oraz wybije zwiększoną ilość odznak, zwłaszcza niższych stopni;
- zapewni odpowiedni charakter imprez turystycznych młodzieży szkolnej, wydając w tym celu specjalne wytyczne oraz wprowadzając te imprezy do kalendarza imprez turystycznych;
- zapewni poprzez Biura Obsługi Ruchu Turystycznego Oddziałów PTTK właściwą organizację wycieczek młodzieży szkolnej udzielając biuram odpowiednich wytycznych;
- opracuje kilkadziesiąt szlaków obozów wędrownych młodzieży szkolnej w różnych regionach Polski;
- opracuje szczegółowe programy każdego szlaku;
- zapewni typowe zagospodarowanie turystyczne szlaków i ich wyposażenie w sprzęt turystyczny;

— zapewni kadre przewodnicką dla prowadzenia obozów;

— opracuje wytyczne do pracy krajoznawczej młodzieży szkolnej, upowszechni wśród niej wiedzę o społecznej opiece nad zabytkami kultury i przyrody oraz miejscami martyrologii, a także szlakami turystycznymi;

— opracuje wytyczne i programy szkolenia turystycznego na kursach (oparte na jednolitym systemie szkolenia w PTTK) wakacyjnych nauczycieli — historyków, geografów, biologów, polonistów itp., opiekunów SKKT, organizatorów wycieczek młodzieży szkolnej, instruktorów ZHP, członków drużyn krajoznawczo-turystycznych i aktywu młodzieżowego SKKT;

— zapewni szkołom dokumentację typowego sprzętu turystycznego łatwego do wykonania przez młodzież szkolną;

— opracuje program działania w zakładach kształcenia nauczycieli zapewniając specjalne subsydia na działalność jednostek PTTK na tych studiach;

— opracuje program działania krajoznawczo-turystycznego dla młodzieży w internatach.

Problematyka szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego zajmie odpowiednie miejsce w obradach Kongresu Krajoznawczego (kwiecień 1970 r.).

Programy turystyczne powinny uwzględniać pory roku.

W zakresie spraw organizacyjnych:

— wyda szczegółową instrukcję w sprawie nadawania członkostwa zbiorowego SKKT i drużyn ZHP sposobu opłacania przez nie składek członkowskich, zaliczania stażu członkowskiego SKKT i ZHP w PTTK, opracuje druki legitymacji dla członków SKKT i drużyn ZHP — członków zbiorowych PTTK oraz ustanowi dla nich odznak organizacyjną;

— opracuje regulamin Koła Szkolnego PTTK, regulamin Rady Opiekunów SKKT — PTTK oraz znowelizuje regulamin Komisji Młodzieżowych PTTK;

— zorganizuje doroczne współzawodnictwo na najlepsze SKKT—PTTK z przyznawaniem proporczyków, dyplomów, nagród w postaci sprzętu — w tym także nagród dla opiekunów wyróżnionych SKKT;

— opracuje program obchodów 50-lecia SKKT wraz z organizacją Młodzieżowego Zlotu Krajoznawczego we wrześniu 1969 r.

W zakresie wydawnictw:

— wyda opisy typowych szlaków obozów wędrownych w województwach dla młodzieży szkolnej, poradnik organizatora turystyki w szkole, poradnik metodyczny dla opiekunów SKKT i szkolnych PTTK oraz instruktorów ZHP, poradniki turystyki kwalifikowanej, uwzględniające potrzeby młodzieży szkolnej, zapewni również wydanie innych pozycji wg specjalnego planu wydawniczego.

Programy szkolenia nauczycieli, regulaminy organizacji szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego oraz wydawnictwa dla potrzeb tego ruchu muszą wychodzić z pozycji programu dydaktycznego szkolnictwa i wymagać zatwierdzenia przez Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Zarząd Główny PTTK będzie uzgadniał roczne plany działalności PTTK w środowisku młodzieży szkolnej z Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, Głównym Komitetem Kultury Fizycznej i Turystyki, Zarządami Głównymi ZMS i ZMW oraz Główną Kwaterą ZHP. Plany te będą obejmowały:

- wytyczne programowo-organizacyjne,
- szkolenie kadr,
- konkursy,
- kalendarz imprez,
- wydawnictwa,
- obozy wędrowne,
- inne akcje centralne.

CZYNEM TURYSTYCZNYM WITAMY 25-lecie PRL

W POPRZEDNIM numerze Biuletynu Informacyjnego PTTK otworzyliśmy rubrykę pod hasłem „Czynem turystycznym witamy 25-lecie PRL”. Podaliśmy w niej

pierwsze zobowiązania i czyny społeczne członków i działaczy oddziałów PTTK w Wałbrzychu, Warce, Pruszkowie.

Kontynuujemy dalsze zgłoszenia

turystycznego czynu na 25-lecie Polski Ludowej.

Turyści-górnicy zrzeszeni w oddziale zakładowym PTTK „Górnik” w kopalni „Wujek” w Katowicach

uchwalili akcję pod hasłem „25 czynów na 25-lecie Polski Ludowej” i wzywają do współzawodnictwa wszystkich ogniwa PTTK w całym kraju.

Aby utworzyć łańcuch zobowiązań, petetekowcy z „Wujka” kierują imienny apel do turystów z bratnich oddziałów w dużych kombinatach przemysłowych; członków oddziału PTTK „Gwarek” w kopalni „Mysłowice”, członków oddziału PTTK w Zabrzeńskim Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego, członków oddziału PTTK w stoczni gdańskiej im. Lenina, członków oddziału PTTK w Hucie im. Lenina i do aktywów wszystkich oddziałów okręgu katowickiego PTTK.

Z 25 zobowiązań katowickich górników, większość dotyczy zwiększenia stanu organizacyjnego, urządzenia dodatkowych wycieczek krajowych i zagranicznych, rajdów i zlotów, kursów dla aktywów turystycznego, działalności wydawniczej. Z okazji Roku Jubileuszowego PRL urządzi się w kopalni wystawę ukazującą rozwój turystyki i wypoczynku po pracy w latach 1945—1968. Z funduszy własnych oddział przekazał 2.000 zł na budowę schroniska we wsi Olsztynie pod Częstochową i 1000 zł na budowę Schroniska Leninowskiego pod Babią Górą. Wszystkich człon-

ków oddziału wezwie się do opodatkowania po 2 zł rocznie w latach 1969—1973 na budowę schroniska w Olsztynie; przy 2.000 członkach powinno to dać 20.000 zł w ciągu 5 lat.

W czynnie społecznym petetekowcy z „Wujka” przepracują 500 godzin przy budowie ośrodka wypoczynkowego z bazą żeglarską i kajakową w Tresnej nad jez. Żywieckim. Ponadto w ciągu czterech lat od 1969 do 1972 wszyscy członkowie oddziału, czyli do końca br. 2.400 osób, przepracują łącznie 1.000 godzin przy budowie kopalnianego ośrodka wczasów niedzielnych. Przeznacza się również po 100 godzin na pielęgnowanie kwietnika przed domem kultury, konserwację sprzętu turystycznego i kajaków i uporządkowanie archiwum biurowego oraz po 10 godzin na wykonanie 48 plasz do gablotki PTTK.

Oddział PTTK Ziemi Lwóweckiej poinformował, że z inicjatywy harcistrza Wojciecha Józwiaka, młodzież z 63 drużyny harcerskiej uporządkuje partię murów obronnych w sąsiedztwie schroniska i muzeum harcerskiego, a także zabytkową Salę Sądową i lochy ratusza we Lwówku;

Działacze petetekowscy Argasiń-

ski, Orzeł i Kalinowski odnowią znaki na żółtym szlaku wędrownym z Gryfowa Śląskiego do Pilichowic, następnie wspólnie z kol. Wojdyniakiem oczyszczą z wiatrolomów szlak czerwony biegnący grzbietem Gór Izerskich; członkowie komisji krajoznawczej wygłoszą 5 odczytów dla młodzieży i dorosłych;

Wartość zobowiązań aktywów Oddziału PTTK Ziemi Lwóweckiej ocenia się na 25.000 zł.

Do uczczenia 25-lecia PRL włączyli się także turyści z Żąbkowic Śląskich. Zespół niezrzeszonych młodych miłośników krajoznawstwa „Zielone Berety” pod przewodnictwem swego opiekuna Józefa Głabiszewskiego oczyści miejskie mury obronne z chwastów, usunie śmieci i wygrabi teren w najbliższym otoczeniu murów; uporządkuje zabytkową Basztę Gołębią; zasadzi drzewka wzdłuż szlaku zielonego z Bardo do Srebrnej Góry. Natomiast petetekowcy żąbkowiccy deklarują 300 roboczo-godzin pracy przy malowaniu znaków szlaku wędrownego ze Srebrnej Góry do Złotego Stoku i porządkowaniu otoczenia Źródła „Cyryla” w Żąbkowicach oraz wykonanie i zainstalowanie w Żąbkowicach turystycznej tablicy informacyjnej.

Obchody 50 - lecia szkolnego ruchu krajoznawczo - turystycznego rozpoczęte

W ROKU bieżącym mija 50 lat od utworzenia przy Polskim Towarzystwie Krajoznawczym w Krakowie Sekcji Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej. Jednym z głównych inicjatorów tej sprawy był znany działacz krajoznawczy Ludomir Sawicki, a na czele Sekcji stanął Leopold Węgrzynowicz.

Inicjatywę uczczenia tej rocznicy podjęło PTTK przy poparciu Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Inauguracja obchodów jubileuszu odbyła się w Poznaniu z inicjatywy Szkolnego Koła Turystyczno-Krajoznawczego w Technikum Handlowym (członka zbiorowego PTTK), znanego z aktywnej i ciekawej działalności, którego opiekunem jest **dr Kazimierz Denek**.

Obchody trwały dwa dni, a rozpoczęła je Sesja Krajoznawcza z referatami działaczy dawnego i współczesnego ruchu krajoznawczo-turystycznego w szkołach.

Brali w nich udział: **mgr inż. Jacek Węgrzynowicz** Dyrektor Departamentu Społeczno-Wychowawczego Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa

Wyższego a jednocześnie członek Prezydium ZG PTTK, kurator Okręgu Szkolnego Poznańskiego, a także liczni przedstawiciele władz szkolnych i różnych organizacji m.in. PTTK, PTSM. Przybyła też młodzież z różnych szkół poznańskich wraz ze swymi opiekunami.

Wspaniale zaprezentowało się miejscowe SKKT ukazując m.in. wystawę swego dorobku oraz nader udany sceniczny montaż z krajoznawczych wędrówek. Podniosłym akcentem było nadanie SKKT przy Technikum Handlowym imienia Leopolda Węgrzynowicza. Odpowiedni dyplom wręczył kurator. Następnie młodzież i starsi działacze otrzymali szereg nagród i upominków.

Uczestnicy Seminarium Krajoznawczego zgłosili kilka postulatów, które przekazano następnie Ogólnopolskiemu Komitetowi Obchodów

50-lecia szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego.

Oto one:

❖ Chodzi o scalenie wysiłków w zakresie organizacji i kierowania środków materialnych dla zapewnienia prawidłowego rozwoju szkolnego ruchu krajoznawczo-turystycznego.

❖ Należy przystosować program, metody i formy działania do współczesnych potrzeb dydaktyczno-wychowawczych i zainteresowań młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku 25-lecia PRL. Istotny program uwzględniający znawanie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości kraju będzie pomagał w budzeniu patriotyzmu.

❖ Należy wprowadzić zajęcia z metodyki turystyki i krajoznawstwa do szkół wyższych przygotowujących kadrę pedagogiczną.

❖ Trzeba objąć szkoleniem krajoznawczo-turystycznym młodzież szkolną i uaktywnić ją w zakresie pomocy opiekunom SKKT.

❖ W województwach, w których brak szkolnych powiatowych i miejskich ośrodków krajoznawczo-turystycznych należy powołać te komórki.

❖ Trzeba wreszcie zwiększyć przydział środków finansowych dla szkół na sprzęt turystyczny.

Biuletyn Informacyjny ZG PTTK — redaguje Kolegium
Wydawca: Wydział Propagandy Zarządu Głównego PTTK
Adres redakcji: Warszawa, ul. Senatorska 11, tel. 26-22-51

Druk. Wyd. Zw. CRZZ. Zam. 297/69. Nakł. 6000 + 25 egz. P-17.